

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Verzonden: donderdag 28 augustus 2025 10:48
Aan: 5.1.2.e 5.1.2.e
Onderwerp: RE: Samenvatting verwerkingsdoeleinde (sociale) mediamonitoring en voorlopige conclusie

Is goed en bedankt, we wachten de definitieve reactie van 5.1.2.e af.
Ondertussen heb ik alvast een sessie ingepland voor over twee weken.

Tot dan

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e
IV Expert – Bedrijfsvoering Communicatie
06 - 5.1.2.e
5.1.2.e @politie.nl
Werkdagen: di, wo, do en vr

PDC | Dienst IV | IV Advies | Team IV Experts
Hoofdstraat 54, 3972 LB Driebergen-Rijsenburg
Hub 50 - Van Deventerlaan 50, 3528 AE Utrecht

Meer informatie? Kijk op politie.nl

Van: 5.1.2.e @politie.nl>
Verzonden: woensdag 27 augustus 2025 18:16
Aan: 5.1.2.e @politie.nl>; 5.1.2.e @politie.nl>
CC: 5.1.2.e @politie.nl>; 5.1.2.e @politie.nl>; 5.1.2.e @politie.nl>; 5.1.2.e @politie.nl>; 5.1.2.e @politie.nl>; 5.1.2.e @politie.nl>; 5.1.2.e @politie.nl>
Onderwerp: RE: Samenvatting verwerkingsdoeleinde (sociale) mediamonitoring en voorlopige conclusie

Hoi 5.1.2.e

Lijkt mij goed om binnenkort weer een sessie te plannen! 5.1.2.e heeft nu even andere belangrijke verplichtingen. Als zij binnenkort (*waarschijnlijk deze of volgende week*) weer aan het werk is, dan zal ik dit met haar bespreken. Zij zal volgens mij een nieuwe reactie schrijven.

Qua verwachtingsmanagement is het denk ik goed om alvast twee punten mee te geven met betrekking tot het stuk van 5.1.2.e

1. Met uitzondering van bijvoorbeeld de KMar en Kustwacht heeft Defensie ten opzichte van de politie hoofdzakelijk te maken met andere wettelijke grondslagen en verwerkingsregimes. Daarnaast kan de privacyverklaring van Defensie niet dienen als gezaghebbende bron voor een juridische onderbouwing. Het is mogelijk dat zij dit zo hebben opgeschreven, maar dat dit juridisch niet klopt. We weten bijvoorbeeld niet of hun juristen intern negatief hebben geadviseerd. Daarom is het belangrijk om voorzichtig te zijn met het vergelijken met andere overheidsorganisaties.

2. In zijn document vraagt 5.1.2.e of de politie mogelijk een algemeen belang heeft om het publiek te informeren, en als dat het geval is, of we misschien een gerechtvaardigd belang hebben om persoonsgegevens te verwerken. Het algemeen belang (art. 6 lid 1 onderdeel e AVG) en het gerechtvaardigd belang (art. 6 lid 1 onderdeel f AVG) zijn twee verschillende grondslagen. Een algemeen belang van een overheidsinstantie sluit het gerechtvaardigd belang uit, aangezien overheidsinstanties zoals eerder geschreven geen beroep mogen doen op het gerechtvaardigd belang bij het uitvoeren van hun overheidstaken (zie overweging 47 van de AVG). Als het gaat om een algemeen belang, dan kom je al snel uit bij de uitvoering van artikel 3 Pw. En de uitvoering daarvan sluit in beginsel nu juist de toepassing van de AVG uit. Welk ander relevant algemeen belang van de politie in de wet is vastgelegd, zoals artikel 6 lid 3 AVG verplicht voor een beroep op het algemeen belang, zou ik voorlopig niet weten...

Maar goed, hier komen we dus nog op terug 😊

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

06 – 5.1.2.e of 0900 - 8844

5.1.2.e

[@politie.nl](https://twitter.com/politie_nl)

Werkdagen PDC: ma, di, wo, en do

Werkdagen Amsterdam: vrijdag

Politiedienstencentrum | Dienst IV | Expertisecentrum Privacy (ECP)

Hanzelaan 150, 8017 JG Zwolle

Postbus 618, 7300 AP Apeldoorn

5.1.2.e [@politie.nl](https://twitter.com/politie_nl)

Meer informatie? Kijk op [@politie.nl](https://twitter.com/politie_nl)

Van: 5.1.2.e [@politie.nl](https://twitter.com/politie_nl)>

Verzonden: vrijdag 22 augustus 2025 13:46

Aan: 5.1.2.e [@politie.nl](https://twitter.com/politie_nl)>; 5.1.2.e

[@politie.nl](https://twitter.com/politie_nl)>

CC: 5.1.2.e [@politie.nl](https://twitter.com/politie_nl)>; 5.1.2.e

[@politie.nl](https://twitter.com/politie_nl)>; 5.1.2.e

[@politie.nl](https://twitter.com/politie_nl)>; 5.1.2.e

[@politie.nl](https://twitter.com/politie_nl)>; 5.1.2.e

[@politie.nl](https://twitter.com/politie_nl)>; 5.1.2.e

[@politie.nl](https://twitter.com/politie_nl)>; 5.1.2.e

[@politie.nl](https://twitter.com/politie_nl)>; 5.1.2.e

[@politie.nl](https://twitter.com/politie_nl)>

Onderwerp: RE: Samenvatting verwerkingsdoeleinde (sociale) mediamonitoring en voorlopige conclusie

Beste 5.1.2.e

Zoals afgesproken zouden wij nog terugkomen met een review op het document *Sociale mediamonitoring verwerkingsdoeleinde*.

5.1.2.e en haar collega's van DCOM hebben dit aangevuld met een aantal opmerkingen, zie bijlage.

Daarnaast is er een collega die wat meer juridische kennis heeft binnen het team en die heeft wat kritische opmerkingen en vragen gesteld, zie document: *AVG en media-monitoring - gedachten en aantekeningen*

5.1.2.e_v02.

Er is ook een verwijzing naar het privacy statement van Defensie, dit voeg ik ook toe als bijlage.

Wellicht kunnen jullie hier ook naar kijken en meenemen in jullie overweging tijdens het vormen van een eindoordeel.

Wij wachten jullie antwoord af en tegelijk wil ik ook voorstellen om een sessie in te plannen om het vervolg te bespreken.

Kan jij aangeven of ik dat op korte termijn kan inplannen?

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

IV Expert – Bedrijfsvoering Communicatie

06 - 5.1.2.e

5.1.2.e @politie.nl

Werkdagen: di, wo, do en vr

PDC | Dienst IV | IV Advies | Team IV Experts
Hoofdstraat 54, 3972 LB Driebergen-Rijsenburg
Hub 50 - Van Deventerlaan 50, 3528 AE Utrecht

Meer informatie? Kijk op politie.nl

Van: 5.1.2.e @politie.nl>

Verzonden: donderdag 7 augustus 2025 19:19

Aan: 5.1.2.e @politie.nl>; 5.1.2.e

@politie.nl>; 5.1.2.e

@politie.nl>; 5.1.2.e

@politie.nl>; 5.1.2.e

@politie.nl>; 5.1.2.e

@politie.nl>

CC: 5.1.2.e @politie.nl>

Onderwerp: Samenvatting verwerkingsdoeleinde (sociale) mediamonitoring en voorlopige conclusie

Goedenavond collega's,

Zoals afgelopen dinsdag besproken zou ik jullie een samenvatting van onze bespreking sturen, bij deze. Het is weer een wat lange tekst geworden, maar het lijkt mij verstandig dat jullie proberen om dit zo volledig mogelijk te lezen. Zo voorkomen we misverstanden 😊

Als ik het goed heb begrepen maakt Communicatie in het kader van crisiscommunicatie-activiteiten momenteel gebruik van Obi4Wan/Spotler voor het monitoren van sentimenten op sociale media. Voor het verwerven van een vervanger van deze tool is een CIO-oordeel noodzakelijk. Voor het aanvragen van een CIO-oordeel is een GEB, CPRA of PDPA noodzakelijk. Pas wanneer bekend is welke applicatie zal worden gebruikt voor de verwerking van persoonsgegevens kan een GEB of CPRA worden uitgevoerd, daarom kan in dit stadium enkel een PDPA worden uitgevoerd. Een PDPA zal pas worden uitgevoerd zodra wordt aangetoond dat een geldige rechtsgrondslag bestaat voor de beoogde verwerking van persoonsgegevens middels de aan te schaffen tool. Vanwege zeer beperkte capaciteit bij het ECP is het onduidelijk of en wanneer het ECP eventuele benodigde ondersteuning kan bieden bij het uitvoeren van een PDPA, maar daar kunnen we het later nog over hebben.

Om te kunnen beoordelen of een geldige rechtsgrondslag voor de beoogde verwerking bestaat, is het belangrijk dat het duidelijk is welk doeleinde met de verwerking wordt nagestreefd. Afgelopen dinsdag 5 augustus 2025 hebben we een sessie gehad om het verwerkingsdoeleinde helder te krijgen. Dat lijkt nu te zijn gelukt. Bijgaand volgt een samenvatting van dit verwerkingsdoeleinde en de middelen die worden ingezet om dit doeleinde na te streven. Ik hoor graag van jullie of ik dit goed heb begrepen. Corrigeer of vul gerust aan!

Zodra jullie hierop input hebben gegeven kunnen we dit verwerkingsdoeleinde gebruiken als basis om een nieuw advies te geven over de rechtmatigheid van de beoogde verwerking. Ook zal ik onderaan deze mail alvast een voorlopige inschatting maken van de rechtmatigheid van de verwerking. Dit is slechts mijn persoonlijke visie en dus geen definitieve beoordeling, aangezien mijn collega's van het ECP, Team Privacy & Compliance PDC en de Gegevensautoriteit nog hiernaar moeten kijken. Eventueel kunnen we ook de functionaris voor gegevensbescherming (FG) van de politie bij deze kwestie betrekken als we hier onverhoopt gezamenlijk niet uitkomen. Daar ga ik natuurlijk niet van uit 😊

Ik hoor graag van jullie!

Voorlopige conclusie

De politietaak

Onze politietaak is vastgelegd in artikel 3 van de Politiewet 2012 (Pw): *'De politie heeft tot taak in ondergeschiktheid aan het bevoegd gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven'*

Het toepassingsgebied van Richtlijn 2016/680/EU en de Wet politiegegevens

Op *'de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing of de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, met inbegrip van de bescherming tegen en de voorkoming van gevaren voor de openbare veiligheid'*, is Richtlijn 2016/680/EU van toepassing. Deze Europese richtlijn is in Nederland geïmplementeerd in de Wet politiegegevens (Wpg).

De Wpg is van toepassing op verwerkingen door de politie wanneer persoonsgegevens door de politie worden verwerkt in het kader van de uitvoering van de in artikel 3 Pw genoemde politietaak, met uitzondering van de uitvoering van wettelijke voorschriften (tenzij het om de Wet Mulder gaat) en de uitvoering van de Vreemdelingenwet 2000.

Aangezien de in artikel 3 Pw bedoelde politietaak zowel de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde (strafrechtelijk en openbare orde) als hulpverlening inhoudt, lijkt het toepassingsgebied van de Wpg iets breder te zijn dan dat van de Richtlijn. Omdat het vaak op voorhand nog niet duidelijk is of een situatie verband houdt met een strafbaar feit, is in overweging 12 van de Richtlijn kortgezegd gesteld dat taken van bevoegde autoriteiten in dergelijke situaties onder het toepassingsbereik van de Richtlijn kunnen vallen. Daarom heeft de Nederlandse wetgever ervoor gekozen om de openbare ordehandhaving en de hulpverleningstaak van de politie onder het toepassingsbereik van de Wpg te brengen. Bij de handhaving van de openbare orde en bij het verlenen van hulp is het namelijk vaak nog niet duidelijk of sprake is of zal zijn van een strafbaar feit.

Het toepassingsgebied van de AVG

De AVG is kortgezegd van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens door de politie die binnen de werkingssfeer van het Unierecht vallen (met uitzondering van het gemeenschappelijk buitenlands- en veiligheidsbeleid van de Unie), tenzij de verwerking plaatsvindt *'met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing of de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, met inbegrip van de bescherming tegen en de voorkoming van gevaren voor de openbare veiligheid'*.

Dit betekent dat de AVG en de Richtlijn/Wpg elkaar over en weer uitsluiten. Is de AVG van toepassing, dan kan de Richtlijn niet van toepassing zijn. Is de Richtlijn en daarmee de Wpg van toepassing, dan kan de AVG niet van toepassing zijn.

(Sociale) mediamonitoring ten behoeve van crisiscommunicatie: AVG of Wpg?

(Sociale) mediamonitoring ten behoeve van crisiscommunicatie, dat uiteindelijk als doel heeft om ervoor te zorgen dat burgers vertrouwen in de politie blijven houden zodat de politie haar taken effectief kan uitvoeren, staat naar mijn idee 5.2.1

Dat zou betekenen dat de Richtlijn niet van toepassing kan zijn.

Omdat de Richtlijn in dit geval niet van toepassing zou zijn, moet de AVG van toepassing zijn. Immers is de AVG van toepassing, tenzij de verwerking plaatsvindt *'door de bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, met inbegrip van de bescherming tegen en de voorkoming van gevaren voor de openbare veiligheid.'*

Aan de andere kant zou ook kunnen worden gesteld dat de verwerking uiteindelijk de goede uitvoering van de politietaak beoogt, waardoor deze in zekere zin plaatsvindt in het kader van de uitvoering van de in artikel 3 Pw bedoelde politietaak. Daarmee zou de Wpg alsnog van toepassing zijn. Dit leidt tot de paradoxale situatie waarbij de Richtlijn niet van toepassing zou zijn, maar de Wpg wel, en tegelijkertijd de AVG omdat de Richtlijn

niet van toepassing is. Dat kan niet, omdat de toepassing van de Richtlijn en de Wpg de toepassing van de AVG uitsluiten, en vice-versa.

Dit paradoxale probleem kan naar mijn idee ^{5.2.1}

Verwerkingsgrondslag onder de AVG

Ervan uitgaande dat de AVG van toepassing is, is het vinden van een rechtsgrondslag zeer problematisch. De AVG kent zes rechtsgrondslagen voor het verwerken van persoonsgegevens. Toestemming, het uitvoeren van een overeenkomst met de betrokkene, een wettelijke verplichting en het beschermen van vitale belangen van de betrokkenen gaan in dit geval niet op. Dat betekent dat alleen het uitvoeren van een publieke taak of het gerechtvaardigd belang een rechtsgrondslag zouden kunnen vormen.

Een beroep op het uitvoeren van een publieke taak (artikel 6 lid 1 onderdeel e AVG) is ook problematisch, want er is geen specifieke publieke taak aan de politie gegeven om te zorgen voor het behouden van vertrouwen in de politie bij burgers met het oog op het goed kunnen uitvoeren van de politietaken. Het ligt voor de hand om hierbij een beroep te doen op de in artikel 3 Pw bedoelde politietaak, maar hierdoor ontstaat wederom een paradoxale situatie. De Wpg is namelijk van toepassing op verwerkingen in het kader van de uitvoering van de politietaak (met uitzondering van het uitvoeren van wettelijke voorschriften anders dan Wet Mulder en de bij of krachtens de Vreemdelingenwet opgedragen taken). Het kan nooit zo zijn dat op dezelfde verwerking voor hetzelfde doeleinde zowel de AVG als de Wpg van toepassing zijn, aangezien deze verwerkingsregimes elkaar uitsluiten. Het probleem is dat het toepassingsgebied van de Wpg breder is dan die van de Richtlijn. Andere organisaties die bij het uitvoeren van hun publieke taken niet per se onder het toepassingsbereik van de Wpg vallen hebben hier geen last van. Dit probleem is dus redelijk uniek aan onze politieorganisatie.

Een beroep op een gerechtvaardigd belang (artikel 6 lid 1 onderdeel f AVG) van de politie om het vertrouwen van burgers in de politie te blijven behouden om de goede uitvoering van onze wettelijke gegeven taken te waarborgen is net zo problematisch. Overweging 47 van de AVG bepaalt namelijk dat het aan de wetgever is om de rechtsgrond voor gegevensverwerkingen door overheidsinstanties te creëren. Daarom mag bij het uitvoeren van overheidstaken geen beroep worden gedaan op artikel 6 lid 1 onderdeel f AVG. Mogelijk kunnen we nog beargumenteren dat geen sprake is van de uitvoering van een overheidstaak, omdat het winnen van vertrouwen bij burgers geen overheidstaak is. Dit schuurt natuurlijk wel met het effect dat we proberen te bereiken: ervoor zorgen dat burgers de politie durven te benaderen om signalen af te geven en om ons als gezag te aanvaarden, aangezien dat dicht tegen de in artikel 3 Pw bedoelde politietaak aan zit. Ook het gerechtvaardigd belang zal daarom waarschijnlijk geen rechtsgrondslag kunnen vormen.

Verwerkingsgrondslag onder de Wpg

Stel dat we zouden vaststellen dat de Wpg van toepassing is op de beoogde verwerking, dan is mogelijk een grondslag te vinden voor het verwerken van persoonsgegevens (politiegegevens) in dat kader, ervan uitgaande dat we deze gegevens rechtmatig verkrijgen. De Wpg regelt namelijk alleen de verwerking van politiegegevens, maar niet de verkrijging hiervan.

Het ligt wat mij betreft voor de hand dat het tot de dagelijkse politietaak behoort om burgers gedurende een crisissituatie te voorzien in de benodigde informatie om verstoringen van de openbare orde te voorkomen en hulp te verlenen aan hen die deze behoeven. (Sociale) mediamonitoring ten behoeve van crisiscommunicatie zou daaronder kunnen vallen, maar het is de vraag of hiermee niet eerder de dagelijkse politietaak wordt gefaciliteerd in plaats van daadwerkelijk uitgevoerd.

De toepassing van de Wpg brengt verder nog wat praktische moeilijkheden met zich mee. Politiegegevens mogen in beginsel alleen worden verwerkt door ambtenaren van politie die zijn belast met de uitvoering van de politietaak, en die daartoe door de verwerkingsverantwoordelijke zijn geautoriseerd. Dat zou betekenen dat de collega's van Communicatie die zich met deze werkzaamheden zullen bezighouden executief moeten worden aangesteld, bijvoorbeeld in de vorm van executief specifieke inzet.

Rechtmatige verkrijging van persoonsgegevens

Het rechtsstatelijk legaliteitsbeginsel vereist dat voor een inbreuk op fundamentele rechten van burgers door de overheid een wettelijke grondslag moet zijn. Hoe groter de inbreuk, des te nauwkeuriger de grondslag in de wet moet zijn opgenomen. Ongeacht de toepassing van de AVG of de Wpg, mag vanwege het gebrek aan een expliciete wettelijke grondslag om persoonsgegevens te verzamelen met het oog op het waarborgen van het vertrouwen in de politie daarom hoe dan ook slechts een beperkte inbreuk worden gemaakt op de persoonlijke levenssfeer van burgers.

Dat betekent dat bij het uitvoeren van (sociale) mediamonitoring de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen zo klein mogelijk moet worden gehouden. Om dit te waarborgen kan worden gedacht aan maatregelen zoals:

- Het verzamelen van sentimenten zonder dat deze direct herleidbaar zijn naar individuen;
- Het tijdig vernietigen van verzamelde informatie zodra de crisissituatie is geëindigd;
- Het niet delen van tot individuen herleidbare informatie met andere afdelingen dan Communicatie;
- Etc.

Conclusie en alternatieve oplossing

Het komt erop neer dat het heel lastig is om vast te stellen welk verwerkingsregime (AVG of Wpg) van toepassing is op de beoogde verwerking. De politie is een unieke organisatie met een unieke politietaak die onder sectorspecifieke (complexe) wetgeving valt. Dat maakt de juridische discussie over de rechtmatige inzet van (sociale) mediamonitoring nóg complexer dan bij andere overheidsorganisaties. De juridische onderbouwing voor de inzet van (sociale) mediamonitoring bij andere (overheids)organisaties is daarom niet goed een op een te hanteren bij de politie.

Het ligt meer voor de hand dat de beoogde verwerking onder de AVG valt, maar als dat het geval is dan kan hoogstwaarschijnlijk geen geldige verwerkingsgrondslag worden gevonden omdat de wettelijke taak waar de verwerking aan bijdraagt een trigger is van de toepassing van de Wpg, waarmee een paradoxale situatie ontstaat. De toepassing van de Wpg ligt minder voor de hand en levert ook een paradoxale situatie op, omdat de Richtlijn niet van toepassing lijkt op de beoogde verwerking en daarmee zowel de AVG als de Wpg van toepassing zouden zijn, wat niet kan. Daarnaast brengt de toepassing van de Wpg praktische moeilijkheden met zich mee, omdat in beginsel alleen executieve medewerkers politiegegevens mogen verwerken. Het is mogelijk dat we uiteindelijk de pijnlijke conclusie moeten accepteren dat de politie geen grondslag voor de beoogde verwerking heeft...

Wellicht kan worden nagedacht over het afnemen van een dienst waarbij alleen op geaggregeerd niveau sentimenten aan de politie ter beschikking worden gesteld, waarbij het dus niet mogelijk is om na te gaan van wie deze sentimenten afkomstig zijn. In dat geval kan sprake zijn van anonimiteit waardoor geen persoonsgegevens worden verwerkt, waardoor zowel de AVG als de Wpg niet van toepassing zouden zijn. Dat wordt uiteraard lastig, omdat het met omgekeerd zoeken mogelijk is om het originele sociale mediabericht te vinden. Vervolgens kan de identiteit van degene die het bericht heeft geplaatst worden vastgesteld. Ook speelt hierbij de vraag wat dan de rechtsgrondslag voor de dienstverlener is om persoonsgegevens te verzamelen en deze op geaggregeerd niveau te verkopen aan klanten.

We komen hierop terug zodra jullie input hebben geleverd op bijgaand document, maar zoals jullie kunnen lezen wordt het een behoorlijke uitdaging om een deugdelijke juridische onderbouwing te vinden...

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

06 – 5.1.2.e of 0900 - 8844

5.1.2.e [@politie.nl](mailto:5.1.2.e@politie.nl)

Werkdagen PDC: ma, di, wo, en do

Werkdagen Amsterdam: vrijdag

Politiedienstencentrum | Dienst IV | Expertisecentrum Privacy (ECP)

Hanzelaan 150, 8017 JG Zwolle

Postbus 618, 7300 AP Apeldoorn

5.1.2.i [@politie.nl](mailto:5.1.2.i@politie.nl)

Meer informatie? Kijk op politie.nl